

KRİZE KARŞI NE YAPMALI?

Aydınlık Dergisi, 18 Ocak 2009

Yıldırım Koç

Ekonomik kriz giderek derinleşiyor. Kapasite kullanım oranlarının yaklaşık yüzde 81-82'den yüzde 64-65'e düşmesi, Aralık ayında imalat sanayi üretiminin bir önceki yıla göre yüzde 12,2 oranında azalması, küresel krizin etkilerinin yeni yeni yaşanmaya başlandığının en açık göstergeleri.

Türkiye tarihinde geçmişte dört önemli kriz yaşandı: 1929-1932, 1958-1961, 1978-1983 ve 1998-2001 krizleri. Bunların yanı sıra, bu kadar önemli olmayan dört kriz daha vardı: 1969-1970, 1988-1989, 1991 ve 1994 krizleri.

Emekçi sınıf ve tabakalar açısından dört-beş yıldır devam eden, Türkiye ekonomisini bir bütün olarak 2007 yılında sarsan ve günümüzde giderek derinleşen krizin üç önemli unsuru var. Bu unsurlar, bugünkü krizi geçmiş krizlerden ayırıyor ve daha da tahripkar yapıyor.

Türkiye ekonomisi, emperyalist sömürü ve yönlendirme nedeniyle giderek derinleşen bir kriz yaşıyordu. Bu kriz, küresel krizle çakıştı. Ayrıca, emperyalist ülkelerin kendi krizlerini aşmak için uyguladıkları politikaların temel noktalarından biri, krizin yükünü Türkiye gibi ülkelere yansıtmak. Böylece bugünkü kriz, üç unsurun karmaşası olarak ortaya çıkıyor.

Krize karşı çeşitli kuruluşlar çeşitli önlemler öneriyor. Bunlarda önemli bazı eksiklikler var.

Emperyalizme karşı çıkılmadan krizle baş edilemez. Salt IMF ve Dünya Bankası politikaları eleştirilirse, emperyalizm gözlerden gizleniyor demektir. IMF'yi, Dünya Bankası'nı ve Dünya Ticaret Örgütü'nü yöneten güç, ABD emperyalizmi ve Avrupa Birliği emperyalizmidir. Türkiye'deki krizin sorumlusu, gerek emperyalist sömürü, gerek kapitalizmin iç dinamikleri, gerek küresel krizin yükünün bizim sırtımıza yıkılması nedeniyle, ABD ve AB emperyalizmidir. Halbuki, başta sendikalar olmak üzere, demokratik kitle örgütlerinin geliştirmeye çalıştığı kriz karşıtı politikalarda özellikle Avrupa Birliği emperyalizmi kavramına rastlayamıyoruz. Bazı örgütlerin Avrupa Birliği emperyalistlerinden doğrudan veya AB'nin beslemesi Avrupa Sendikalar Konfederasyonu aracılığıyla para aldıklarını biliyoruz. Emperyalistlerden doğrudan veya dolaylı yollardan para almak önemli bir hatadır. Alınan paranın karşılığı ödenmişçesine, krizle mücadelede AB emperyalizmini gündeme getirmemek ise çok daha büyük bir hatadır.

Günümüzün krizi, geçmiş krizlerden daha kapsamlı ve tahripkardır. Bu krize karşı mücadelede uluslararası sendikacılık hareketinin bir desteği de söz konusu değildir. Uluslararası sendikal örgütlerin ve emperyalist ülkelerin sendikal merkezlerinin krizle ilgili yaptıkları açıklamalar toplu olarak şu sitede yer almaktadır: http://www.tuac.org/en/public/e-docs/00/00/03/CF/document_doc.phtml. Bu açıklamalar incelendiğinde, bazı hayalcilerin ileri sürdüğü gibi "küresel krize karşı küresel direniş"in söz konusu olmadığı açıkça ortaya çıkmaktadır.

Bu koşullarda, yapılması gereken nedir?

Önce, işçi sınıfının anti-emperyalist birliği sağlanmalıdır. Sonra, çıkarları her açıdan emperyalizmle çelişen emekçi sınıf ve tabakalar arasındaki güçbirliği yaratılmalıdır. Bu süreçlerle birlikte, emperyalizme ve onun ülkemizdeki uzantısı cumhuriyet düşmanları ve bölücülere karşı ulusal bir cephe oluşturulmalıdır.

Bu çerçevede, krizden kurtuluşun yolu, Türkiye'nin bağımsızlık ve bütünlük mücadelesinden geçmektedir. Bu iki mücadele, ayrılmaz bir bütündür. Bu nedenle, bölücülerle ve cumhuriyet düşmanlarıyla geçici veya sürekli ittifaka dayalı yapılanmaların krizle mücadele etmesi hayalciliktir.

Yapılması gerekenler şöyle özetlenebilir:

- ABD ve AB emperyalizmine, IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü'nün dayatmalarına karşı açık tavır alınmalıdır.
- Avrupa Birliği ile gümrük birliği ilişkisine son verilmelidir.
- Merkez Bankası, emperyalist güçlerin etkisinden kurtarılmalı ve yeniden devletin ekonomiye müdahale araçlarından biri haline getirilmelidir.
- Özelleştirmeler durdurulmalı, kamulaştırma uygulanmalıdır. Emekten yana ve anti-emperyalist bir devletçilik uygulanmadan krizden çıkılamaz.
- Merkezi devlet güçlendirilmelidir; yerel yönetimlerin yetkileri sınırlandırılmalıdır.
- Hortumcunun, hırsızın, soyguncunun, vergi kaçakçısının malına, mülküne, parasına el konmalıdır.
- Yolsuzluk, hırsızlık ve israf önlenmelidir.
- İç ve dış borçlar yeniden yapılandırılmalı, ödemeler ertelenmelidir.
- Sıcak para hareketleri denetlenmeli, Türkiye'de yabancı para kullanımı yasaklanmalıdır.
- Zenginler daha etkili bir biçimde vergilendirilmelidir.
- Yerli üretime ve ülkemizde üretilen malların tüketimine ağırlık verilmelidir.

Bunlar ve benzerleri, bataklığı kurutacak önlemlerdir. Bataklığın ürettiği sivrisineklerle mücadele de önemlidir. Bu alanda da, işten çıkarmaları zorlaştıracak, esneklik uygulamalarını engelleyecek, kaçak işçiliğin yaygınlaşmasına engel olacak önlemler alınmalıdır. Ancak bunlar, bataklığın kurutulması değil, sivrisineklerle mücadeledir.

Yaşadığımız krizle, işyerleriyle sınırlı bir anlayışla mücadele edilemez. Krizle mücadele, ancak ABD ve AB emperyalizmine karşı açık tavır almakla başlayabilir. Önümüzdeki haftalarda gündeme gelecek mitinglerde ve diğer eylemlerde bu nokta temel alınmazsa, sonuç da alınamayacaktır.